

Dorpsstraat 7
2712 AB Zoetermeer

Port betaald
Zoetermeer

't Seghen Waert

Verenigingsblad van het Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

14e jaargang, nr 5

november 1995

' T S E G H E N W A E R T

Verenigingsblad van het
Historisch Genootschap Oud Soetermeer

14e jaargang, nummer 5

november 1995

-
- Voorzitter: R.Grootveld, Glanswit 33; tel.3611720
Secretaris: H.J.M.Windmeijer, Herikerberg 86; tel.3211119
Penningmeester: J.E.Bogaers, Pitrusvaart 39; tel.3314352
- Contributie (f 25,00) storten op :
Postbanknummer 3426901 ten name van
Historisch Genootschap Oud Soetermeer
- Ledenadministratie: A.van Noort, Mauritsstraat 8; tel.3163559
- Public Relations: A.A.Collenteur, Wolfertstraat 19; tel.3311835
- Redactie: C.J.Moerman-v. Voorst, Dublinstr.253;
tel.3521488
A.van Noort, Mauritsstraat 8; tel.3163559
A.A.Collenteur, schakel tussen bestuur en
redactie
- Contactpersonen
- Archeol.werkgroep (A.W.Z.): P.van Domburg, Voorweg 162; tel.3517058
 - Genealogie en Heraldiek (G.W.Z.): M.Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsloot 35;
tel.3316552
 - Sprekend Verleden (I.W.Z.): E.W.van den Burg, Fred.Hendriklaan 32;
tel.3164858
 - Archief: J.M.C.Huisman-Aaftink, Bernhardstraat 2;
tel.3163179
- Historisch Museum 't Oude Huis:
- Conservator: Dorpsstraat 7, 2712 AB; tel.3164735
Jouetta van der Ploeg; aanwezig
maandag t/m donderdag van 9 tot 16 uur
 - Openingstijden museum: woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag
van 13 tot 16 uur

INHOUD

- 2 Ledenbestand
- 3 Museumnieuws
- 4 Tentoonstellingen
- 6 Activiteitenkalender
- 7 Uitnodiging ledenvergadering 30 november 1995
- 8 In gesprek met Dick Hogeveen
- 16 Heruitgave *Zoetermeer zoals het was*
- 19 Wie heeft foto's/dia's van Voorweg 162-170 ?
- 20 Verslag ledenvergadering 16 maart 1995
- 23 Vereniging Open Monumenten
- 25 Begroting-1996
- 26 Uiterste kopijdatum: zaterdag 13 januari 1996

Naast de adverteerders elders in dit blad maken ook de volgende bedrijven met hun financiële steun de uitgave van dit blad mogelijk:

Van As Makelaardij, Eerste Stationsstraat 61; tel. 079-164445
Bouwmarkt De Bouwhof, Bleiswijkseweg 1; tel. 079-310700
Cammeraat IJzerwaren, Eerste Stationsstraat 48; tel. 079-163731
Cammeraat Zuivelhandel, Dorpsstraat 119; tel. 079-164796
Carrosseriebedrijf Lamboo b.v., Fokkerstraat 9; tel. 079-316400
Henneken Radio en TV, Den Hoorn 7; tel. 079-163297
Nieboer Gemako Van der Spek Makelaars, Dorpsstraat 50; tel. 079-167771
Van Oosterom Schoen en Mode, Dorpsstraat 107; tel. 079-163029
Roos Kantoorboekhandel, Dorpsstraat 155; tel. 079-163580
Rooskleurig, Dorpsstraat 165; tel. 079-166009
Rové Verlichting, Dorpsstraat 198; tel. 079-166488
Schoenen Van Veen, Dorpsstraat 83; tel. 079-163165
Taxibedrijf Van der Slik, Kerkenbos 1-9; tel. 079-515151
Verlaan Verfspecialzaak, Vlamingstraat 5; tel. 079-163476
Van Waay Herenmode, Dorpsstraat 163 a/b; tel. 079-163910

LEDENBESTAND

Onderstaande nieuwe leden heten wij hartelijk welkom. Voor zover niet anders vermeld, zijn zij woonachtig in Zoetermeer :

Mw Th. van Beek, Ambergeel 34

L.W. Dekker, Haagsebos 93

W. Heijboer, Voorweg 222

J. de Jong, Van Aalstlaan 152

Mw J.A. de Jong - Krijgsman, Beresteynstraat 4¹, Delft

Mw T. van Loon - den Exter, Ruigoord 274, Rotterdam

G. van Puffelen, Eerste Stationsstraat 73

Mw R.J.C. Roos, Coymannstraat 4, Moerkapelle

Mw A. van Spelde - Klos, Van Dijcksbruin 34

H. Tinge, Westsideling 226^A, Rotterdam

W.K. Visser, Voorweg 173

Mw Th. van Wieringen, Promenade 244

Helaas heeft het bestuur een aantal leden moeten royeren, daar zij - ondanks herhaalde verzoeken- hun contributie niet betaalden. Zij zullen zich niet hebben gerealiseerd, dat elk van hen de vereniging plm. f 10,00 kostte (vier maal 't Seghen Waert + twee maal briefporto). Hopelijk gaat dit in het vervolg beter.

Het eindresultaat is, dat onze vereniging per 10 oktober 997 leden telde, evenveel als we in het septembernummer vermeldden. Maar we blijven optimistisch en hopen toch nog dit jaar de 1000-leden grens te overschrijden. U kunt daaraan ook meewerken door propaganda te maken in uw familie- en kennissenkring. Het bestuur rekt op u !! Op blz.28 in dit blad vindt u een aanmeldingsformulier.

A. van Noort

MUSEUMNIEUWS

Museum 't Oude Huis hoopt vanaf november 1995 vijf keer per jaar een nieuwsbrief uit te geven. Op die wijze tracht het museum vrienden, relaties en leden van 'Oud Soetermeer' beter en uitvoeriger te informeren over de activiteiten van het museum.

Voor alle duidelijkheid: naast onze vaste rubriek 'Museumnieuws' in 't Seghen Waert verschijnt dus de nieuwsbrief. Deze is voor alle leden van het Historisch Genootschap gratis af te halen bij de balie van het museum. De eerste uitgave verschijnt vrijdag 3 november a.s.

Wij zijn zaterdag, zondag en woensdag open voor publiek van 13.00 tot 16.00 uur.

De basispresentatie

De aan het museum toegewezen tentoonstellingsruimte is te klein gebleken voor het onderbrengen van de vaste collectie. Museum 't Oude Huis functioneert tot op heden als podium voor wisselende exposities. Toch blijkt onder de Zoetermeerse bevolking juist grote belangstelling te bestaan voor de heemkundige collectie van het museum. Steeds vaker komt van het publiek de vraag naar een permanente presentatie over Oud Zoetermeer.

Alleen door een uitbreiding van het museum kan aan deze wens worden tegemoetgekomen. Uitbreidingsplannen zijn in ontwikkeling. Hierover zult u te zijner tijd nog uitgebreid worden geïnformeerd.

Vooruitlopend op deze ontwikkeling willen wij aan de vraag van het publiek tegemoet komen door fotomateriaal uit het archief van het Historisch Genootschap 'Oud Soetermeer' middels wandklappers openbaar te maken.

Fotowand

Twintig wandmappen, speciaal voor Museum 't Oude Huis ontworpen door het bedrijf Interieurbouw uit Leiden, zullen zo'n 320 reproducties van foto's uit het archief van het genootschap bevatten. De reproducties, gemaakt door de Leidse fotograaf Frits Falkenhagen, worden voorzien van begeleidende teksten en zijn via een formulier door de bezoekers na te bestellen.

De kosten voor de uitvoering van de fotowand zijn aanzienlijk. Zoetermeerse bedrijven en instellingen is gevraagd een deel van de wand te adopteren. De Stichting VSB Fonds Den Haag en Omstreken is hoofdsponsor.

Naar alle waarschijnlijkheid zal de wand midden november worden onthuld.

TENTOONSTELLINGEN

Het Afrikaanse Leven in Brons Verkoopexpositie Afrikaanse bronssculpturen 3 november t/m 11 november

De expositie omvat zeventig verschillende, uniek gegoten Mossi-bronzen. De beelden zijn vervaardigd door kunstenaars van de school van Moudou in Quagadougou, de hoofdstad van Burkina Fasso, het voormalige Opper-Volta. In het oude West-Afrika werd brons aangevoerd vanuit het Middellandse-Zeegebied via de karavaanroutes door de Sahara. Het was vooral aan de rijkere volken voorbehouden sier- en gebruiksvoorwerpen van brons te vervaardigen. Zo ontstond een hofkunst. In de huidige tijd, nu brons zijn status van kostbaar materiaal heeft verloren, zijn het de Mossi's van Burkina Fasso die het gieten van kwaliteitsbrons in zekere zin van de oude hofkunstenaars hebben overgenomen.

De tentoonstelling en de bijbehorende catalogus zijn vervaardigd door de Stichting African Cultural Center uit Rotterdam. Deze voor Zoetermeer unieke expositie is van 3 tot en met 11 november elke dag van 10.00 tot 17.00 uur gratis in Museum 't Oude Huis te bezichtigen. Medewerkers van het African Cultural Center zorgen zelf voor de openstelling van het museum en voor informatieverschaffing.

De jaren vijftig Tentoonstelling over de jaren 50 in Zoetermeer 25 november t/m 3 maart 1996

Over de inhoud van de tentoonstelling wordt u later geïnformeerd.

Een kleine greep uit de regio:

Delft: Terra Keramiek, Nieuwstraat 7 (wo t/m vr 11-18, za 11-17):

Frans Ottink, nieuwe vormgeving in porselein, t/m 25/11.

Leiden: Rijksmuseum voor Volkenkunde, Steenstraat 1 (di t/m vr 10-17, za 12-17):

Netsuke, Japanse cultuur in een notedop, t/m 31/12.

Rotterdam: Belastingmuseum Van der Poel, Parklaan 16 (di t/m zo 11-17):

Door de mazen van het net, en verder ... fraude en fraudebestrijding, t/m 11 feb.

Boymans van Beuningen, Museumpark 18-20 (di t/m za 10-17, zo 11-17):

Schatten van de Tsaar, hofcultuur van P. de Grote uit het Kremlin 10/12 t/m 4/2.

'Zelfportretten' van de zestiende eeuw tot heden.

BLOEDGELD: wat oorlog met geld doet

interessante tentoonstelling in Leiden

Wie van ons is niet geïnteresseerd in geld? Zijn wij niet allen dagelijks bezig met het slijk der aarde? We kunnen geld in verschillende vormen tegenkomen. Eén daarvan is 'bloedgeld'.

Onder de titel *Bloedgeld - wat oorlog met geld doet* loopt momenteel in het Koninklijk Penningkabinet in Leiden, Rapenburg 28, een tentoonstelling, die laat zien dat het uiterlijk en de functie van betaalmiddelen soms bepaald zijn door de oorlog. Er worden acht mechanismen op dit gebied getoond.

Het begint met de financiering van een oorlog. Schuldbewijzen uit de Amerikaanse Burgeroorlog en zogenoemde Assignaten die tijdens de Franse Revolutie in grote aantallen werden gedrukt.

Vervalsing van geld is een ander aspect. In Wereldoorlog II werd in een concentratiekamp op grote schaal Brits geld nagemaakt met het doel zo de economie in Engeland te verstoren.

Oorlogsbuit kan eveneens een vorm van geld zijn. Zo werd na de verovering van de Spaanse Zilvervloot 185.000 pond zilver in de geldcirculatie van de Republiek gepompt.

Verder werden in de oudheid munten gebruikt om krijgshaftige voorstellingen weer te geven. Ook in onze tijd zijn er nog munten en bankbiljetten waarop de oorlog wordt weergegeven. Als afkoopmiddel diende geld in de veertiende eeuw om een Franse koning uit Engelse gevangenschap vrij te kopen. Frankrijk moest in 1871 na de verloren oorlog treinladingen vol geld als herstelbetaling naar Duitsland sturen.

Geld werd ook gebruikt om nieuwe heersers bij het volk te 'introduceren'. De Romeinen waren op dit punt al zeer actief. De Japanners maakten in Wereldoorlog II geld voor alle gebieden die ze bezetten.

Tenslotte wijdt de tentoonstelling aandacht aan het verschijnsel inflatie. Het meest beruchte voorbeeld is wel de situatie in Duitsland na de eerste wereldoorlog. Ook in het huidige (klein) Joegoslavië kunnen de persen de koersval nauwelijks bijhouden.

Al deze verschijnselen passeren de revue. Als u in Leiden bent, moet u beslist even in het Penningkabinet, Rapenburg 28 gaan kijken. Openingsdagen di t/m 10.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 12.00-17.00 uur. Gesloten op 25 december en 1 januari.

A. A. Collenteur

ACTIVITEITENKALENDER

(met een voorlopig overzicht activiteiten eerste halfjaar 1996)

- wo 8 november: Dia's van oud en nieuw Zoetermeer;
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
- do 30 november: Najaarsledenvergadering met o.a. begroting-1996;
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
- vr 5 januari: Nieuwjaarsreceptie in het Museum 't Oude Huis;
aanvang 19.30 uur, einde 21.00 uur.
Bestuur HGOS en Bestuur Museum recipiëren.
- wo 14 februari: Presentatie door mw Drs.J.van der Ploeg, conserva-
tor; over beleid, komende activiteiten en tentoon-
stellingen in 1996 van Museum 't Oude Huis;
Museum, Dorpsstraat 7, 20.00 uur.
Tevens bezoek lopende tentoonstelling.
- di 19 maart: Voorjaarsledenvergadering; o.m. behandeling jaar
stukken van 1995 en bestuursverkiezing.
Na de pauze een korte dia-voorstelling.
Parochiehuis, Dorpsstraat/Nicolaasplein, 20.00 uur.
- do 25 april: Vertoning van historische films van Zoetermeer.
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
- za 18 mei: Middagexcursie naar Benthuizen:
'Historische aspecten van Benthuizen'. Bezoek aan
oudheidkamer, molen en Oude Kerk.
- za 29 juni Middagexcursie naar Delft:
details volgen later.

Algemene Najaarsledenvergadering

Deze zal worden gehouden op donderdag 30 november 1995 in de grote zaal van de Morgenster, Nassaulaan 1 te Zoetermeer
Aanvang 20.00 uur.

De agenda voor deze vergadering luidt:

1. Opening.
2. Verslag ledenvergadering 16 maart 1995 (zie blz.20 in dit blad).
3. Mededelingen van het bestuur.
4. Begroting 1996 (zie blz.25 in dit blad)
5. Rondvraag.
6. Sluiting.

Henk Windmeijer secretaris.

VACATURE

Binnen het bestuur van de vereniging ontstaat per 19 maart 1996 de vacature van:

SECRETARIS

Daar de huidige secretaris zijn laatste bestuurstermijn er bijna op heeft zitten, doet het bestuur een oproep aan enthousiaste leden om zich kandidaat te stellen voor deze boeiende functie.

Taken:

- * voert de correspondentie
- * voorbereiden van de vergaderingen
- * maakt de notulen van de vergaderingen
- * stelt het jaarverslag op
- * voert de ledenadministratie

Leden die belangstelling hebben voor deze functie of nadere informatie willen, kunnen contact opnemen met de secretaris Henk Windmeijer (32.111.19) of met de voorzitter Ronald Grootveld (36.117.20).

Het bestuur.

SPREKEND VERLEDEN

In gesprek met Dick Hogeveen

De periode 1940-1945 was voor Nederland in het algemeen niet een van vooruitgang. Er werd meer afgebroken dan opgebouwd. Van de bezetters mocht echter één heel groot project doorgang vinden en dat was de inpoldering van de Noordoostpolder. Al vóór de oorlog was men eraan begonnen en in 1942 viel de polder -een gebied van meer dan 50.000 hectare- als tweede IJsselmeerpolder droog. De grond was nu wel beschikbaar, maar moest nog helemaal in cultuur worden gebracht en daar was heel veel mankracht voor nodig. Een Zoetermeerder, de heer Hogeveen, die geboren is op 4 juli 1924, heeft -door de omstandigheden gedwongen- een kleine bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de polder. Hij heeft uit zijn herinnering geput en ons het een en ander daarover verteld.

Een van de zeven

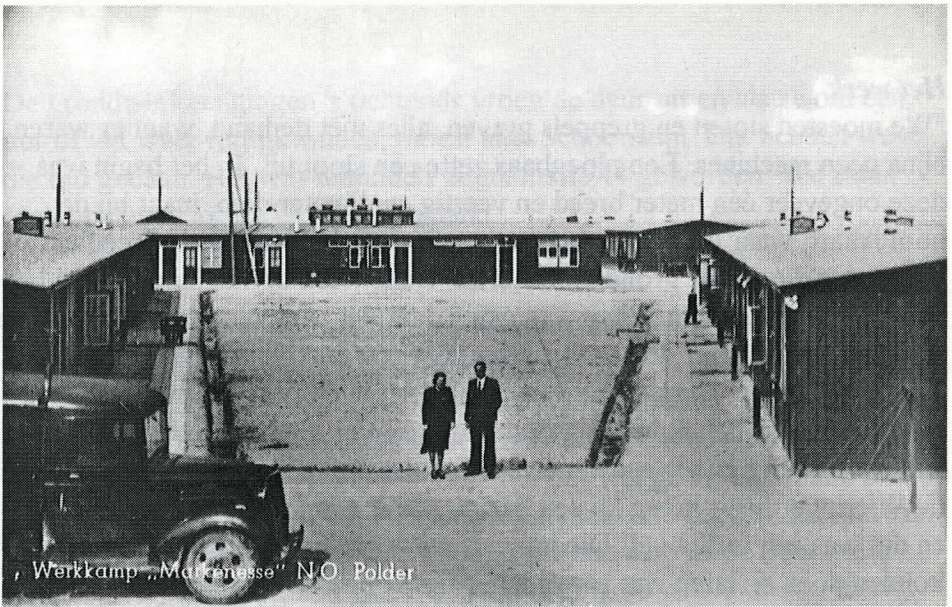
"Ik was de oudste uit een gezin van zeven kinderen. Ik had drie broers en drie zusjes, een hele club, alles bij elkaar.

Mijn vader was middenstander, hij was boterboer. Iedere dag ging hij met een auto met zuivel naar Den Haag en omstreken. Toen ik van school kwam, ging ik bij mijn vader in de zaak werken en daar is de oorlog tussen gekomen, waardoor het werk ophield. Mijn vader was zelfstandig, zoals er zoveel boterboeren waren. Zoetermeer was een boterdorp. Van doorleren was voor mij geen sprake, omdat iedere gulden die je kon verdienen heel hard nodig was."

De aanleiding

Toen de oorlog uitbrak, was Dick bijna zestien jaar. In 1943 werd hij achttien en dat was voor de Duitsers een belangrijke leeftijd. Dan konden ze je bijvoorbeeld gebruiken om in Duitsland te gaan werken.

"In de kranten en over de radio kwam de oproep, dat alle jongens in de leeftijd van achttien jaar tewerkgesteld moesten worden in Duitsland. Velen gingen, maar ik had er geen zin in. Ik ben naar mijn vriend Johan Boon

Het Werkkamp "Marknesse"

gegaan en samen met hem ben ik met de heer Van Gogh van het arbeidsbureau gaan praten. Wij wisten dat hij aan de goede kant stond en dat was in die tijd van groot belang. Wij vroegen hem of hij soms een alternatief wist voor het naar Duitsland gaan. Er bleek inderdaad een mogelijkheid te bestaan, namelijk om te gaan werken in de Noordoostpolder. Dan moesten we maandag al weg -het was vrijdag- zodat we nog maar twee dagen hadden. Het moest maar gebeuren, we gingen dus naar de Noordoostpolder. We hadden daar eigenlijk nooit van gehoord. We hadden er dus ook geen flauw idee van wat we daar moesten gaan doen.

We zijn met de trein naar Zwolle gegaan en van Zwolle verder met de bus naar Vollenhove. Daar hebben we een uur op vervoer moeten wachten om die polder in te gaan. Er waren nog hoegenaamd geen wegen. Er kwam een grote wagen met paarden ervoor en daar werden we uiteindelijk opgeladen en zo zijn we naar een werkkamp gebracht. Er waren verscheidene werkkampen en wij gingen naar Marknesse-Zuid. Ik meen dat er zeven werkkampen waren, waar alles bij elkaar zo'n tienduizend mannen werkten. Thuis vond niemand het leuk, dat ik naar de Noordoostpolder ging, maar -als het toch moest- was het een van de betere dingen om in je eigen land te blijven."

Het werk

"We moesten sloten en greppels graven, alles met de hand, want er waren bijna geen machines. Een ploegbaas zette een sloot uit. In het begin was deze ongeveer één meter breed en veertig centimeter diep, maar bij de hoofdvaart, waar het water dus moest aflopen, dan vier meter breed en vier meter diep. Alle grond moest eruit. Deze werd op het land gegooid en door andere mensen met kruiwagentjes over het land verspreid. Een enkele machine was er voor de hoofdvaarten, dat zou met de hand niet te doen zijn geweest. Het werk was zwaar, maar niet al de tijd dat ik in de Noord-oostpolder was heb ik in het grondwerk gezeten. Een vriend van mij had last van zijn rug en via een ver familielid, dat op kantoor zat van de Directie Wieringermeer, kreeg hij een baantje als schoonmaker van de barakken en dat was een toffe boel! Die jongens waren zo'n beetje eigen baas, die konden doen en laten wat ze wilden. Mijn vriend adviseerde me om ook maar te solliciteren. Ik ben gaan solliciteren en ja hoor, ik kwam ook bij die bewuste schoonmaakploeg. Die ploeg trok van kamp naar kamp.

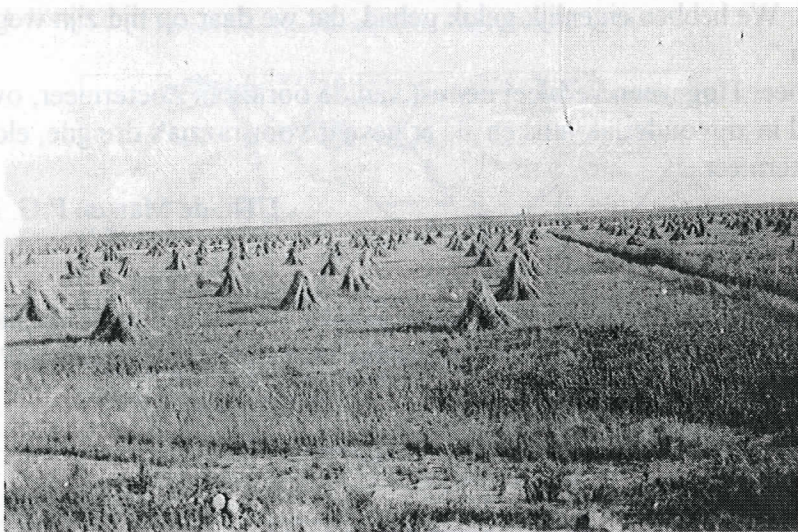

Een groep 'polderjongens'. Behalve de heer Hogeveen staan er nog drie andere jonge mannen uit Zoetermeer op de foto. Bovenste rij geheel rechts: Dick Hogeveen; rechts daaronder: Wim Bruggeman (van de Wigwam); knielend midden: Johan Boon (met stropdas); knielend geheel rechts: Piet Nieuwenhuijsen

De grondwerkers gingen 's ochtends vroeg de deur uit en als ze om een uur of vijf weer terugkwamen, moest alles schoon zijn. Dat hebben we al die tijd gedaan. Het was inmiddels augustus 1944 geworden. We zaten toen op het vroegere eiland Schokland.

Razzia's

"De Duitsers gingen razzia's houden. We bekeken dat zo eens en op een gegeven ogenblik zagen we de Duitsers aankomen en toen zijn we van Schokland afgegaan. Achter het vroegere eiland was hier ingezaaid, tegen verwaaien en eroderen. We zijn in drie rietvelden, die zo'n twee meter hoog waren, gekropen. De Duitsers zagen ons wel gaan, ze hebben ook op ons geschoten, maar gelukkig is niemand geraakt. Ze hebben ons niet kunnen vinden. In het kamp hadden we afgesproken dat, als de boel veilig was, een vlag omhoog zou gaan. 's Avonds ging de vlag omhoog en wij konden terug naar het kamp. We voelden ons niet happy. Er zouden meer razzia's kunnen volgen, we vertrouwden het niet, we zijn naar huis gegaan.

Tijdens de oorlog werd er ook al geoogst in de Noordoostpolder

Een kleine veertien dagen zijn we thuis geweest. Toen kregen we een kaartje van de directie met o.a. de volgende tekst: "..... deel u mede, dat de

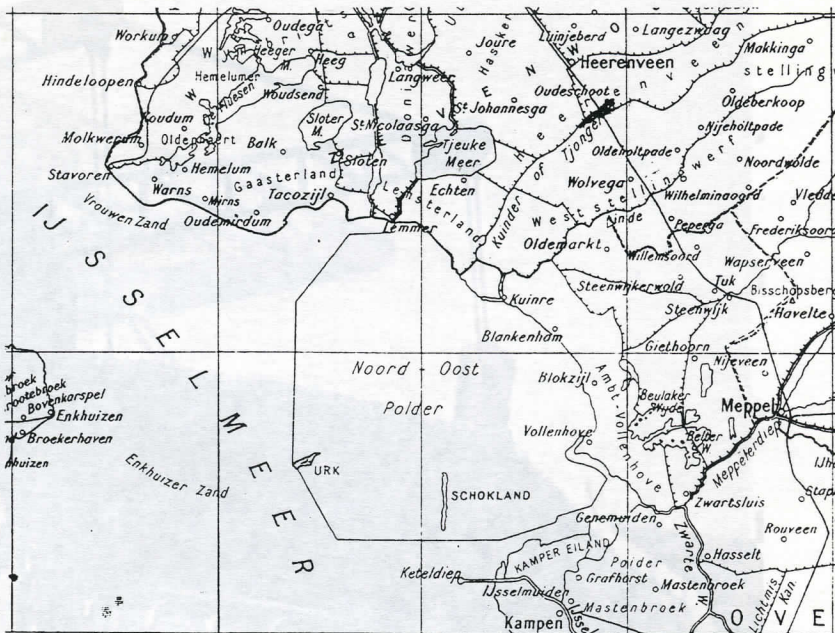
cultuurarbeiders geen gevaar hoeven te vrezen voor ingrijpen zoals maandag 7 augustus j.l. is geschied". Ons werd verzocht weer naar de polder te komen en we zijn er weer naartoe gegaan. Er was nu een ploegbaas die we niet mochten. We zaten hem een beetje te jennen, waarop hij kwaad werd. "Donder maar op, ga asjeblijft maar weg, ik kan jullie niet meer zien!", zei hij. Wij zeiden: "Dat is goed, dan gaan we maar". We hebben de koffers gepakt en zijn met de fiets weer naar huis gegaan. Onderweg hebben we overnacht bij een oom en tante van me in Voorthuizen. De andere dag gingen we verder. Een week later hoorden we, dat de Duitsers de hele polder hadden afgesloten. Je moet je voorstellen, dat die polder rondom met water is omgeven. Als je die paar ingangen, die er waren bij Vollenhove, Blokzijl en Kuinre, afsluit, komt er geen mens meer uit. De pont bij Ramspol voer ook niet meer; je zat als ratten in de val. In de polder waren al een paar boerderijen gebouwd, maar het was nog geen echt bewoond gebied. Als je moest vluchten, kwam je wel een boerderijtje tegen, maar je kon eigenlijk nergens heen. Je moest van armoe, honger en ellende voor de dag komen. Toen is inderdaad alles wat daar was, afgevoerd naar Duitsland. We hebben eigenlijk geluk gehad, dat we daar op tijd zijn weggegaan."

De heer Hogeveen verbleef de rest van de oorlog in Zoetermeer, overwegend in zijn ouderlijk huis en als er gevaar voor razzia's dreigde, elders in Zoetermeer.

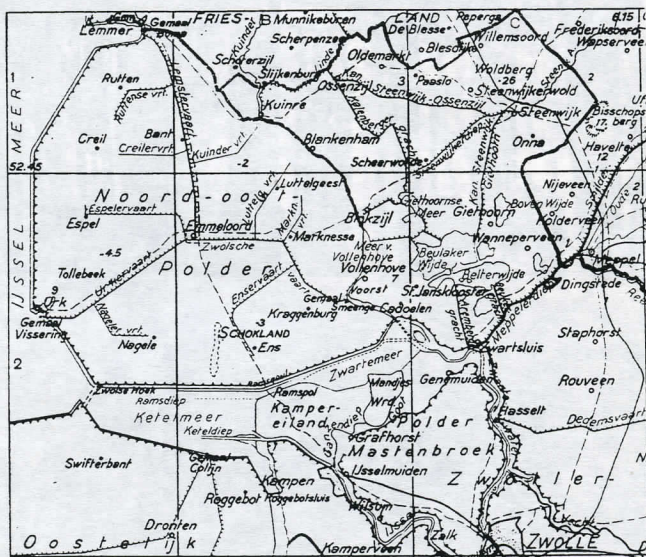
J.Th. de Man en P.G. Roos.

De door de heer Hogeveen beschikbaar gestelde landkaartjes op de blz. hiernaast werden ontleend aan Leopold's Wereldatlas 1939 en King Wereldatlas 1958.

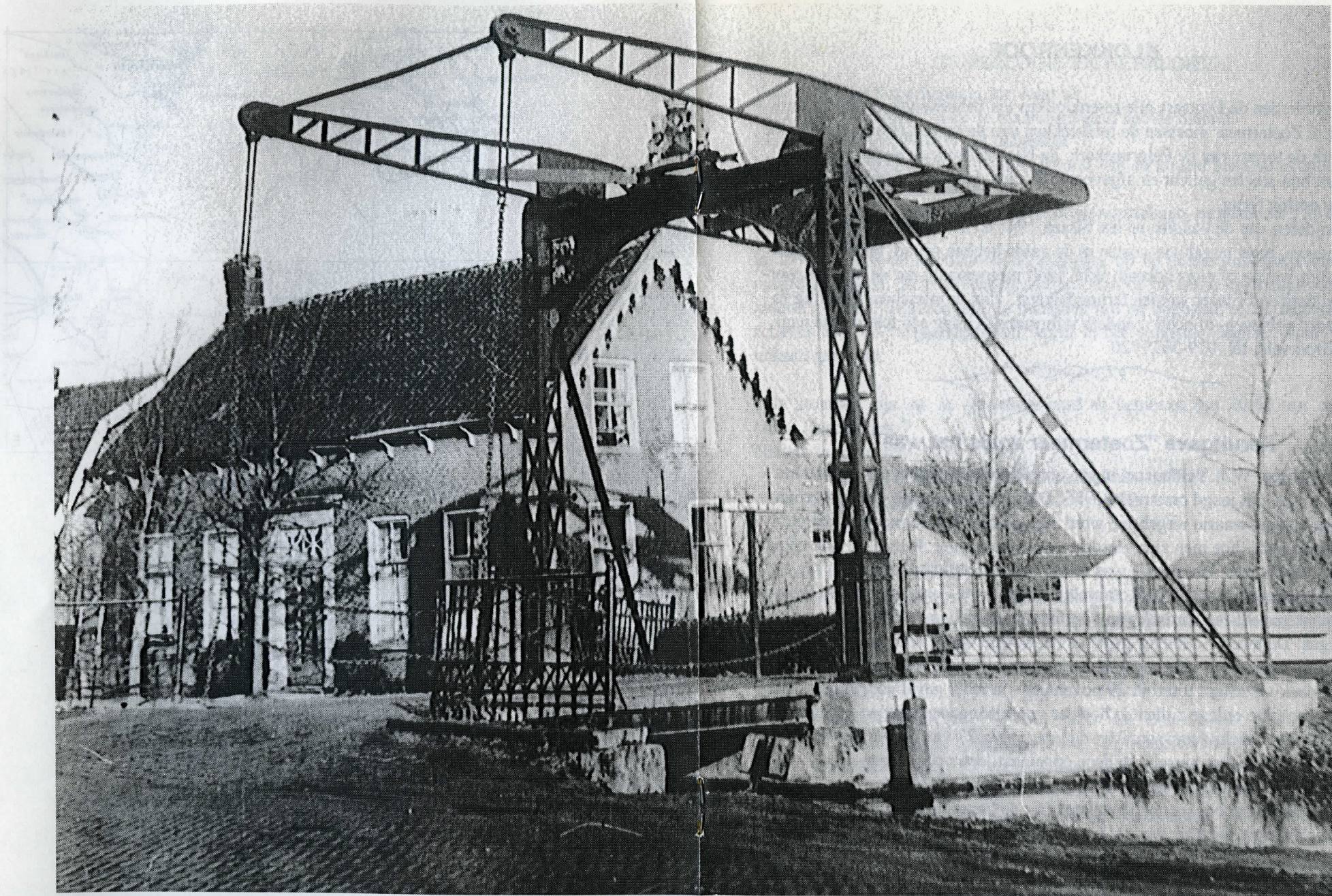

Zo werd de Noordoostpolder aangegeven in 1939

Zo werd de Noordoostpolder aangegeven toen deze voltooid was

Onherkenbaar veranderd: de Broekwegbrug, daterende uit het begin van deze eeuw. In het huis op de hoek woonde de tuinder Piet van der Meer met zijn gezin. Er ligt nog steeds een brug op deze plaats, die leidt tegenwoordig naar het Hogerop, richting Konmar.

KLOKKENROOF

In 1943 vorderden de Duitsers alle torenklokken ten behoeve van de oorlogsindustrie. Ook in Zoetermeer moesten de luidklokken van de kerken er aan geloven: de klokken uit de torens van de Pelgrimskerk, de Nicolaaskerk en de Oude Kerk werden uit hun stoelen gelicht en afgevoerd. Slechts die van de Oude Kerk keerden na de oorlog terug.

Het verwijderen van de klokken en het tussen 1945 en 1949 weer ophangen van (deels) nieuwe, moet nogal wat voeten in de aarde hebben gehad. Helaas is over die operaties weinig of niets bekend. WIE heeft meegemaakt dat de klokken werden verwijderd en/of weer werden teruggeplaatst? Zijn er misschien toevallig foto's bewaard gebleven, of heeft u andere informatie? Graag een telefoontje naar Ronald Grootveld, tel. 079-3611720.

Heruitgave "Zoetermeer zoals het was"

In 1975 beschreef W.J. Veldhuizen in een aantal artikelen in het Streekblad het Zoetermeer van zijn jeugd omstreeks 1915. Deze teksten werden destijds gebundeld in een boekje, waarin uitgebreid werd ingegaan op het dorpsleven, dat zich op straat afspeelde, hoe men zich kleepte, op welke manier de mensen met elkaar omgingen, enzovoorts. Het boekje was in een mum van tijd uitverkocht.

Dankzij de medewerking van de Rotaryclub Zoetermeer-Zegwaard is Oud Soetermeer in staat gesteld een herdruk van deze inmiddels zeldzame dorpsgeschiedenis te verzorgen. De tekst is opnieuw gezet en het boekje wordt voorzien van zo'n 60 afbeeldingen, waaronder vele nog niet eerder gepubliceerde foto's en ansichtkaarten. De herdruk verschijnt uiterlijk 29 november - in ieder geval voor Sinterklaas. Gezien de beperkte oplage zullen de boekjes vooralsnog exclusief voor leden van Oud Soetermeer beschikbaar zijn. Met de bon op blz.27 van dit nummer kunt u exemplaren kopen in het museum tijdens openingstijden voor de prijs van f 15,00. U hoeft alleen de bon in te leveren en niets in te vullen (meer boekjes per bon zijn mogelijk). U kunt het boekje ook bestellen door de bon in te sturen, waarna het wordt thuisbezorgd. De prijs van het boekje bedraagt dan f 20,00. Wilt u eventueel meer exemplaren bestellen, dan kosten alle exemplaren f 18,00 per stuk.

GENEALOGIE EN HERALDIEK

Voor 1995 ziet het schema er als volgt uit:

INLOOPAVONDEN: Elke 1e maandagavond van de maand.

VERGADERAVONDEN: 11 december.

LEESAVONDEN: Elke 3e maandagavond van de maand behalve avonden waarop een vergaderavond gepland is.

WERK/STUDIEAVONDEN: Alle overige maandagen, uitgezonderd 2e kerstdag.

In 1996 worden de inloopavonden eveneens op de eerste maandagavond van de maand gehouden, de leesavonden zijn ook dan op de derde maandagavond van de maand gepland, uitgezonderd de maanden juli en augustus en de feestdagen. Het schema voor de vergaderavonden wordt in het volgende Seghen Waert (januari) bekend gemaakt.

Alle avonden zijn op de maandagavond en beginnen om 20.00 uur in 't Oude Huis, Dorpsstraat 7.

Nadere inlichtingen:

Marjolijne Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsslot 35,
2724 AR Zoetermeer; tel. 079-331.65.52.

VRAAG EN ANTWOORD

Vragen en antwoorden voor deze rubriek kunt U zenden aan de Genealogische Werkgroep Zoetermeer, Dorpsstraat 7, 2712 AB Zoetermeer, onder vermelding van 'Vraag en Antwoord'.

ANTWOORDEN

93/7 CLAES SIJMONSZ

In aansluiting op de antwoorden in het februarinummer van 1994 kan ik de gegevens nog met het volgende aanvullen: Claes Symonss Brouckwech is een zoon van Symon Claess en Marytgen Cornelis, blijkens een transportacte van 14 juli 1613, waarin zijn moeder als weduwe van Symon Claess, voor de helft, en Claes Symons en de erfgenamen van zaliger Cornelis Sijmonss, voor de andere helft, transporteren aan Cornelis Corneliss, genaast bij Louis Joosten Suijlen, stiefzoon van Symon Claess (RA Zoe 39, f. 215, dd 14-07-1613). Marytge Cornelis moet dus eerder gehuwd geweest zijn met een Joost, uit welk huwelijk een zoon Louis Joosten Suijlen.

Claes Sijmonss is later verscheidene malen als oom en voogd opgetreden voor kinderen van Louris Joosten Suijlen, uit zijn beide huwelijken (achtereenvolgens met Geertje Geerloffs en Hilleetje Jans). Zie hiervoor: RA Zoetermeer 39, f. 172, dd 19-12-1612; RA Zoetermeer 39, f. 175v, dd 19-12-1612; RA Zoetermeer 44, f 513v, dd 13-05-1624; RA Zegwaard 45, f 352v, dd 19-12-1612. Hij is overleden voor 21 mei 1641. Op die datum transporteren zijn zoons Sijmon Claes van B., Cornelis, Claes en Dirck Claessoonen Brouckwech als zijn nagelaten kinderen (RA Zoetermeer 47, f. 146 en 147v). Ook van de eerste vrouw van Claes Sijmons Brouckwech, Aaltje Cornelis, is iets bekend. Zij is een zuster van Cornelis Corneliss de Grooten. Op 25-01-1622 transporteert Claes Sijmonss aan Cornelis Corneliss de Grooten, zijn zwager, en diens zoon Dirck Corneliss de Grooten. (RA Zegwaard 47, f 321v, 25-01-1622). Cornelis Corneliss de Grooten was gehuwd met Aefje Dirck (haar broers heten Bovenwater). Gezien de patronymen is een zwagerschap tussen Claes Sijmonss en Cornelis Corneliss alleen te verklaren bij een zuster/broer-verwantschap tussen Aaltje Cornelis en Cornelis Corneliss de Grooten.

J. Heemskerk, Zoetermeer

VRAAG

95/8 RODENBURG

Gevraagd gegevens over Pieter Cornelis Rodenburgh, bouwman, die ca 1570 te 't Woudt huwt met Apolonia Arents. Zij wordt begraven 30-08-1590 te 't Woudt. Pieter hertrouwt aldaar 03-03-1591 met Neelken Pieters, weduwe van Huybrecht Janss. Uit beide huwelijken is mij één kind bekend. Wie kan mij helpen aan verdere gegevens?

J. Rodenburg, Leiden

95/9 RODENBURG

In 1585 werd Cornelis Martinus Rodenburg (Royenburg) derde predikant van de Jacobskerk te Utrecht, in 1590 werd hij tweede pastor van Heusden. Verder is alleen bekend dat hij in 1609 overleed. Wie heeft er meerdere informatie over hem? Is er tussen hem en bovengenoemde Pieter Cornelis een verband? Ook in Friesland is een tak Rodenburg bekend waarmee voor mij op dit ogenblik geen link te leggen is. Wie kan mij hiermee verder helpen?

J. Rodenburg, Leiden

95/10 BOEKEN

Twee van onze leden zijn op zoek naar een boek. Het gaat hier om een in 1975 te Schiedam uitgegeven, en door Jaap de Raat geschreven boek onder de naam "In en rond de dorpskerk van Kethel". Bij de uitgever is dit boek niet meer te verkrijgen en navraag bij diverse handelaren leverde ook geen resultaat op. Ook gesnuffel op rommelmarkten leverde niets op.

Het tweede boek speelt zich af in Indië en is geschreven door E. Breton de Nijs (pseudoniem van Rob Nieuwenhuys) en is genaamd "Tempo Doeloe". Het werd te Amsterdam uitgegeven in 1973. Van deze schrijver zijn nog diverse werken in de boekhandel te verkrijgen, dit boek echter nergens meer. Ook hier werd op rommelmarkten zonder succes naar gezocht. Wie kan onze leden helpen? Graag even een telefoontje naar Marjolijne Vijverberg (tel. 331 65 52) of een briefje naar de GWZ.

Wie kan mij helpen aan foto's of dia's van Voorweg 162-170?

In verband met een publikatie over de geschiedenis van de percelen Voorweg 162 t/m 170 ben ik op zoek naar oude foto's of dia's van dit gebied. De boerderij die zich op perceel 170 bevond, heeft van 1920 tot 1992 achtereenvolgens de volgende eigenaren gehad: Fam. A. Bos, Fam. C.A. Bos, Fam. A.C. Bos, Fam. G. Scholten.

De drie huisjes onder één kap met de nummers 164, 166 en 168 zijn van 1920 af tot de sloop (ongeveer 1968) in eigendom geweest van de eerste twee genoemde families.

Uw reacties kunt u doorgeven aan **Patrick van Domburg, 079-3517058**.

VERSLAG van de ledenvergadering, gehouden op 16 maart 1995 in het Parochiehuis aan de Dorpsstraat. Aanwezig 34 leden. Afwezig met kennisgeving: mevrouw Huisman en de heren Van Dam, De Jonge, Klein, Nijholt, Schneider, Van der Spek, en Van Wieringen.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 20.15 uur en heet alle aanwezigen hartelijk welkom in het bijzonder de ereleden Van der Spek en Oskam. Dit keer in één van Zoetermeers oudste etablissementen, het huidige parochiehuis en voormalig café en herberg "De Roode" en later "Gouden Leeuw". Een plaats waar ook het vroegere Zoetermeerse gemeentebestuur vergaderde.

2. Mededelingen van het bestuur

Voor een terugblik op de activiteiten verwijst de voorzitter naar het jaarverslag 1994. De eerstvolgende lezing wordt gehouden door de heer Van den Burg met als onderwerp 'de oorlogsjaren in Berkel-Rodenrijs en Zoetermeer'. Verder deelt hij mee dat in het museum de tentoonstelling "Vrijheid Verworven" aanvangt. De oorlogsjaren 1940-45 hebben in dit gedenkjaar de nodige aandacht van de vereniging.

De oproep voor graafwerkzaamheden op de vorige ledenvergadering heeft geholpen. De AWZ heeft in de Dorpsstraat de afgelopen veertien dagen kunnen graven, waarop nog maanden aan uitwerking zullen volgen.

3. Verslag ledenvergadering 24 november 1994

Het verslag wordt zonder op- of aanmerkingen door de leden vastgesteld en goedgekeurd.

4. Jaarverslag 1994

Ook het jaarverslag wordt met complimenten aan de secretaris en werkgroepen zonder op- of aanmerkingen door de leden vastgesteld en goedgekeurd.

5a. Resultatenrekening en balans 1994

De penningmeester constateert dat de 1000 leden dit jaar nog niet bereikt zijn, waardoor de inkomsten aan contributie lager uitvallen dan was begroot. Daarentegen geven de donaties zowel algemeen als aan de werkgroepen een goede tendens te zien. Toch heeft een aantal uitgaven geleid tot een gering tekort. Het opknappen van een kamer in 't Oude Huis, een ledenavond voor actieve leden en een bijdrage aan een tentoonstelling resulteren in dit nadelig saldo.

De voorzitter geeft een toelichting op de balans en met name op het fonds Molen de Hoop, dat in 1994 verhoogd is met f 40.000,-. In 1981 werd de Stichting de Hoop opgericht met als doel het behouden en bevorderen van het karakteristieke van Zoetermeer. Daarna werd in 1984 de Stichting "Molen de Hoop" opgericht met als doel het bedrijfsklaarmaken en -houden alsmede exploitatie van de molen "De Hoop" te Zoeter-

meer. De eerstgenoemde stichting werd eind 1985 geliquideerd, waarbij onder een drietal bepalingen aan de Stichting Molen de Hoop f 40.000,-- in leen werd verstrekt en het resterende saldo van f 3000,-- naar het Historisch Genootschap werd overge-
maakt, omdat deze vereniging de doelstelling van de stichting onderschreef.

Gelijktijdig werd tussen de Stichting de Hoop en het Historisch Genootschap een akte van cessie opgemaakt, waarbij werd vastgelegd dat de stichting de vordering van f 40.000,-- overdraagt onder de verplichting om het geld te besteden overeenkomstig het doel waarvoor het gegeven was. Het bestuur stelt voor met dit bedrag iets omvangrijks aan te pakken, waarbij de doelstelling niet uit het oog verloren mag worden.

Hierna geeft de voorzitter nog uitleg over het boekenfonds dat gestaag groeit. Met de verkoop van de boeken "Gebundeld Verleden" en "Het huis te Palenstein" vloeien nog steeds gelden in dit fonds waarmee nieuwe boeken het levenslicht kunnen aanschouwen. Hierna gaat de voorzitter over tot het volgende agendapunt; het verslag van de kascommissie.

6b. Verslag kascommissie

De heren Akkerman en Rijnsburger hebben de financiële bescheiden van het genootschap gecontroleerd en in orde bevonden. De kascommissie stelt daarom voor de volledige jaarstukken goed te keuren en het bestuur i.c. de penningmeester te dechargeren. De heer Rijnsburger voegt hier nog wel een tweetal aanbevelingen aan toe. De penningmeester neemt de aanbevelingen van de commissie ter harte. Daar er verder geen vragen zijn, stelt de voorzitter voor het financiële verslag en balans 1994 goed te keuren. De aanwezige leden gaan akkoord met dit voorstel.

7. Benoeming kascommissie 1995

De huidige kascommissie wordt door de voorzitter bedankt voor haar inzet. De heer Akkerman treedt na twee jaar af. De heer Rijnsburger blijft nog één jaar aan. De heer E.W. van den Burg wordt benoemd voor een periode van twee jaar. Reserve lid is de heer A.C.J. Vermeulen.

8. Bestuursverkiezing

De voorzitter deelt mede dat volgens rooster mevrouw Brandhorst en de heer Switzar en hij zelf aftreden. Mevrouw Brandhorst en de heer Switzar zijn niet herkiesbaar, omdat hun laatste termijn van drie jaar er definitief op zit. De voorzitter stelt zich herkiesbaar. Er hebben zich geen tegenkandidaten aangemeld.

Na deze mededeling zwaait de voorzitter de aftredende leden veel lof toe voor hun inzet in de afgelopen vele jaren. Hij gaat in op de werkzaamheden van de beide bestuursleden tijdens hun bestuursperiode. Daar de heer Switzar helaas niet aanwezig is, overhandigt de voorzitter aan mevrouw Brandhorst voor beiden een cadeau namens de vereniging onder een wel- verdiende ovatie van de leden.

Na dit afscheid stelt het bestuur voor de opgevallen plaatsen overeenkomstig het beleidsplan en statuten niet op te vullen. Het staat de leden evenwel vrij zodanig functies in het leven te roepen, waaraan een bestuurszetel wordt gekoppeld en waarvoor kandidaten geworven moeten worden. De leden gaan akkoord met het eerste voorstel de opgevallen plaatsen niet op te vullen.

Hierna draagt de voorzitter de voorzittershamer over aan de heer Bogaers, die namens het bestuur de leden voorstelt vooral daar er zich geen tegenkandidaten hebben aangemeld over te gaan tot herverkiezing van de voorzitter de heer Grootveld. De leden gaan met dit voorstel akkoord, zodat de voorzitter opnieuw wordt benoemd voor een periode van drie jaar.

9. Rondvraag

De heer Van Luijpen heeft in de vorige voorjaarsvergadering een adverteerder aangemeld, maar waarop helaas geen actie is ondernomen. Hij betreurt dit evenwel, maar wil nogmaals bemiddelen. De voorzitter biedt zijn excuus aan en zegt toe tot actie over te gaan.

Mevrouw Overeem vraagt of de vereniging ook bemoeienis heeft met de watertoren. De voorzitter antwoordt hierop dat de vereniging dat niet heeft en dat de gemeente eigenaar van de toren is. Tot op heden zijn zover bekend geen plannen tot exploitatie.

De heer Huismans vraagt naar de 5-mei viering in Zoetermeer. Hij wordt verwezen naar de afdeling voorlichting van de gemeente Zoetermeer, die een en ander coördineert.

De heer Oskam pleit er voor een aantal oude veldnamen en namen van boerderijen te benoemen in de straatnamen van Zoetermeer, zodat zij behouden blijven. Als voorbeeld geeft hij de Reguliersdam. Mogelijk behoort de nieuwe wijk Noordhove-Oost tot de mogelijkheden of zijn er kleinere lokaties die in aanmerking komen voor benaming.

Mevrouw Van Wieringen maakt een opmerking betreffende de activiteitenkalender.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.05 uur. Na de pauze vertoont de heer Olieman, voorheen wonend aan de Zegwaartseweg, een film van zijn reis als militair per schip naar Indonesië ten tijde van de kwestie rondom de onafhankelijkheid van Indonesië.

Henk Windmeijer, secretaris

MONUMENTEN ZIJN VAN ONSCHATBARE WAARDE

Wat is Amsterdam zonder grachtengordel? Den Bosch zonder de Sint Jan? Urk zonder vissershaven? Terschelling zonder Brandaris? Stel de vraag en u weet eigenlijk het antwoord al een beetje. Monumenten in steden en dorpen zijn van een onschatbare waarde binnen onze samenleving. Ze zijn meer dan een toeristische trekpleister. Ze maken het verleden tastbaar. Of het nu gaat om een middeleeuwse waterpomp of de Domtoren van Utrecht. Monumenten leren ons iets over onze geschiedenis. Ze laten zien hoe er vroeger werd geleefd en gedacht. Monumenten zijn er in vele variaties. U kent vast wel enkele kerken of kastelen als monument. Maar ook molens, straatmeubilair, industriële gebouwen, boerderijen en stadsgedichten kunnen tot monumenten worden gerekend.

DE VERENIGING OPEN MONUMENTEN BESCHERMT ONZE MONUMENTEN EN LAAT ZE LEVEN

Maar zoals alles van waarde, zijn ook onze monumenten kwetsbaar. Daarom is er sinds kort een vereniging opgericht, die opkomt voor onze monumenten: de Vereniging Open Monumenten (VOM). Deze grote landelijke vereniging maakt zich sterk voor ons cultureel erfgoed. Daaronder vallen archeologische objecten, monumentale gebouwen en het cultuurlandschap. Om de monumenten te behouden, heeft de Vereniging Open Monumenten zichzelf een aantal doelen gesteld.

- * Allereerst moeten monumenten levend worden gehouden. De resten van het verleden moeten letterlijk tastbaar worden gemaakt. Daarom wil de vereniging als het enigszins kan zoveel mogelijk monumenten toegankelijk maken. De Open Monumentendag is wel het bekendste voorbeeld van een dergelijk streven.
- * Het is belangrijk dat iedereen ervan overtuigd raakt, dat monumentenzorg essentieel is voor onze binding met 't verleden en het behoud daarvan. Informatie en educatie spelen daarbij een grote rol.
- * Ook maakt de vereniging zich sterk om monumenten interessant te maken voor een groot publiek. De interesse voor monumenten in Nederland is groot, maar moet wel continu gevoed worden.
- * Tenslotte wil de vereniging monumenten financieel gezond maken en houden. En daarvoor hebben we ook uw steun hard nodig.

DRAAG UW STEENTJE BIJ. WORD LID VAN DE VERENIGING OPEN MONUMENTEN

U kunt uw steentje bijdragen door lid te worden van de Vereniging Open Monumenten. Dat bent u al voor f 37,50 per jaar. Leden van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer krijgen daarop nog eens **tien gulden korting**. Wat krijgt u daar allemaal voor? Allereerst natuurlijk een goed gevoel. U zet zich daadwerkelijk in voor het behoud van ons erfgoed. En dat is natuurlijk een prima zaak. Maar u heeft nog meer plezier van uw lidmaatschap:

- * gratis het tweemaandelijks kleurrijke tijdschrift Open Monument
- * als welkomstgeschenk zes monumentale prentbriefkaarten
- * gratis toegang bij Restauratie van de Maand
- * korting op toekomstige publikaties van de vereniging
- * korting op artikelen uit de Erfgoedwinkels van de vereniging

WORD LID VAN DE VERENIGING OPEN MONUMENTEN EN LAAT MONUMENTEN WEER LEVEN

Het lidmaatschap van de Vereniging Open Monumenten heeft u dus heel wat te bieden. Wilt u lid worden van de Vereniging Open Monumenten en in aanmerking komen voor een blijvende korting van f 10,--. Schrijf of bel dan met de secretaris Henk Windmeijer, Herikerberg 86, 2716 EX Zoetermeer, tel. 079-321 11 19. Voor ieder die zich nu aanmeldt, is het lidmaatschap geldig tot 31 december 1996. Leden van het Historisch Genootschap die al lid zijn van de Vereniging Open Monumenten krijgen desgewenst 10 gulden gerestitueerd.

BEGROTING VOOR HET JAAR 1996

BATEN	1996	1995
contributie	f 26.250,-	f 25.000,-
donatie algemeen	- 3.000,-	- 3.500,-
donatie A.W.Z.	- 1.750,-	- 1.300,-
donatie G.W.Z.	- 800,-	- 600,-
donatie I.S.V.	- 350,-	- 275,-
advertenties/sponsors	- 2.100,-	- 2.000,-
deelnemersbijdragen	- 2.225,-	- 2.225,-
onderhoud tuin	- 1.500,-	- 1.500,-
rente	- 1.100,-	- 1.000,-
suppletie gemeente	- 21.040,-	- 21.040,-
huur museum	- 30.125,-	- 37.596,-
Totaal baten	f 90.240,-	f 96.036,-
LASTEN		
Huisvesting:		
- huur	f 50.200,-	f 57.386,-
- gas, licht en water	- 4.350,-	- 8.700,-
- onderhoud inrichting	- 3.165,-	- -,-
- onderhoud tuin	- 1.500,-	- 1.500,-
- zakelijke lasten	- 575,-	- 575,-
totaal huisvesting	f 59.790,-	- 68.161,-
Organisatiekosten:		
- burekosten	f 3.500,-	f 3.000,-
- representatie	- 800,-	- 775,-
- 't Seghen Waert	- 9.500,-	- 9.500,-
- public relations	- 700,-	- 600,-
- lidmaatschappen	- 150,-	- 150,-
- afschr. kantoormachines	- 1.000,-	- 1.000,-
totaal organisatie	f 15.650,-	f 15.025,-
Uitvoeringskosten:		
- A.W.Z.	f 3.800,-	f 3.800,-
- G.W.Z.	- 2.000,-	- 2.000,-
- I.S.V.	- 200,-	- 200,-
- collectie	- 1.300,-	- 1.200,-
- activiteiten	- 4.000,-	- 3.850,-
- onderhoud machines	- 2.000,-	- 1.800,-
- medewerkers	- 1.500,-	- -,-
totaal uitvoering	f 14.800,-	f 12.850,-
Totale kosten	f 90.240,-	f 96.030,-

Toelichting:

Uitgegaan is van een ledenaanwas van 5%, daarnaast zijn de inkomsten geraamd op de tendens van 1995. Vooralnog is de suppletie van de gemeente niet bekend, zodat wij uitgegaan zijn van 1995.

In 1995 zijn wij ervan uitgegaan dat de volledige huisvestingssuppletie naar de vereniging zou gaan. Dit is door de gemeente gesplitst, een gedeelte wordt overgemaakt naar de Stichting Museum, de volledige huur wordt echter in rekening gebracht bij het Historisch Genootschap met wie overigens het huurcontract gesloten is.

Voor wat de lasten betreft zijn wij uitgegaan van de ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Een tweetal kostenposten is toegevoegd. De kosten van een medewerkersbijeenkomst. Elk jaar worden er kosten gemaakt voor interne verfraaiing en onderhoud inrichting. Wij menen dat het noodzakelijk is hier een post voor op te voeren.

KOPIJ voor het volgende nummer bij de redactie uiterlijk inleveren zaterdag 13 januari 1996 :

Dublinstraat 253, 2713 HT ZOETERMEER.

Het avontuur begint bij "Dummen en Zinnen"

AFHAALBON / BESTELBON

(uw keuze s.v.p. omcirkelen)

NAAM:

STRAAT:

WOONPLAATS:

Ik wil graag x "Zoetermeer zoals het was" thuisbezorgd krijgen.

Hiervoor heb ik f overgemaakt naar Postbankrekening 4788145
ten name van HG Oud Soetermeer te Zoetermeer.

Datum en handtekening,

Opsturen naar HG Oud Soetermeer,
Dorpsstraat 7, 2712 AB ZOETERMEER.

AANMELDINGSFORMULIER

Ondergetekende geeft zich hierbij op als lid van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer.

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoonnummer:

Geboortedatum (alleen voor jeugdleden t/m 17 jaar):

Datum en handtekening:

De contributie bedraagt f 25,00 per kalenderjaar; voor jeugdleden t/m 17 jaar f 12,50. U kunt wachten met betalen op het toesturen van een acceptgiro.

Het avontuur begint bij Dump van Herwijnen

Voor alles wat met avontuur te maken heeft
moet je bij Van Herwijnen zijn.
Dus kom naar de Dorpsstraat 66
voor een complete uitrusting!
Zowel voor jouw actieve hobby
of jouw actieve vakantie!

Een compleet assortiment

Aantrekkelijk geprijsd

**Ook voor campingsport,
messen, overlevingssets...**

tenten
dartsport
klimsport
schietsport
vrijtijdskleding
kampeerartikelen
camping-gaz dealer
berg/wandelschoenen

dump
van Herwijnen
SINDS 1891

Dorpsstraat 66 Zoetermeer Telefoon 079 - 163551

da **RODENBURG**

Dorpsstraat 86a . Zoetermeer . 079 - 16 31 16

UW ADRES VOOR ADVIES EN SERVICE

**DE ZAAK MET EEN UITGEBREIDE HOMEOPATHIE
AFDELING , MET VITAMINEN EN
GEZONDHEIDSPREPARATEN**

**TEVENS IS ER EEN UITGEBREIDE
PARFUMERIE AFDELING**

KOOT

**OUD PAPIER LOMPEN
EN METALEN
AFZET CONTAINERS
BESCHIKBAAR**

**VLAMINGSTRAAT 30
2713 RS ZOETERMEER**

TEL. 079 - 164196